

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet		
Kommunestyret		

Ny postlov, høring av forslag til ny lov og ny postforskrift.

Rådmannens forslag til innstilling:

Stjørdal kommunestyre viser til utlyst høring om postlov med frist 26. januar 2015.

Kommunestyret er bekymret for negative virkninger i kommunen og fylket av regjeringens forslag. Postombæringen på lørdager fjernes, det rammer distribusjonen av aviser og gir innbyggerne en dårligere tjeneste enn i dag. Det innføres en konkurransemodell som erfaring tilsier vil gjøre det billigere å sende brev for bedrifter rundt Oslo enn i Nord-Trøndelag. Det vil være en uakseptabel forskjellsbehandling av næringslivet.

Kommunestyret ber derfor om at den foreslåtte postloven med forskrift, som skal innføre EUs tredje postdirektiv, ikke gjennomføres.

Vedlegg:

Høring av utkast til ny postlov, brev datert 22.10.2014 fra Samferdselsdepartementet

Saksopplysninger:

I kommunestyrets møte 27.11.2014 ble det fremmet en interpellasjon fra repr. Anja Elisabeth Ristad (SV) om ny postlov - kan bli dyrt og dårlig for Stjørdal. Ordføreren besvarte spørsmålet og saken ble oversendt rådmannen gjennom flg. vedtak:

Saken oversendes rådmannen for utarbeiding av saksgrunnlag med sikte på endelig behandling av kommunens uttalelse til ny postlov og postforskrift.

Samferdselsdepartementet har i brev av 22.10.2014 sendt ut utkast til ny postlov på høring med høringsfrist 26.01.2015. Høringsinstanser er sendt til en rekke instanser, departementer,

fylkeskommunene, KS, interesseorganisasjoner, leverandører og aktører i markedet mfl. men ikke direkte til kommunene. Alle interesserte parter er invitert til å komme med innspill.

Departementet har laget forslaget for å:

- Gjennomføre EU's tredje postdirektiv
 - Dette innebærer full liberalisering av det norske postmarkedet hvor Posten Norge sin enerett på formidling av brev under 50 gram oppheves.
 - Videreføring av enhetsporto for postsendinger inntil 50 gram foreslås videreført men begrenset til enkeltsendinger.
- Oppdatere regelverket som følge av de endringer som har skjedd i postmarkedet siden forrige revisjon av postregelverket.
- Sikre en minimumsstandard for kommersielle tilbud av sikker digital posttjeneste hva angår sikkerhet og notoritet (Notoritet i juridisk sammenheng betyr at den er etterviselig og kontrollerbar – når disposisjonen er foretatt, hva den gikk ut på og hvem som foretok den)
- Styrke brukernes rettigheter
- Innarbeide relevante internasjonale forpliktelser i Verdenspostkonvensjonen.

Departementet ber særskilt om høringsinstansenes syn på følgende to forslag:

Lørdagsomdeling hvor departementet foreslår at postomdeling på lørdager ikke lenger skal være en leveringspliktig tjeneste. Likebehandling av aviser og øvrig post tilsier at også kravet om omdeling av aviser på lørdager skal avvikles. Det antas at økende bruk av nettaviser/elektronisk avis innebærer at behovet for og etterspørselen etter papiraviser reduseres. Enkelte vil likevel fortsatt ønske papiraviser på lørdager. Kostnadene på 50 – 120 mill kroner for videreføring av dette kravet er vesentlige og det stilles spørsmål om nytten står i forhold til kostnadene. Departementet ønsker innspill på behovet for statlig kjøp av en slik tjeneste og det sendes derfor to alternative løsninger for lørdagsomdeling av aviser på høring. I alternativ 1 foreslås det at lørdagsomdeling av aviser uten avisdistributionsnett skal være leveringspliktig. I alternativ 2 foreslås det ikke en slik plikt. Alternativ 2 vil medføre at lørdagsomdeling av aviser bare vil skje på kommersielle vilkår.

I samband med valget vil en endring til 5 dagers omdeling bety utfordringer for mottak av forhåndsstemmer, det åpnes for å finne alternative løsninger for denne oppgaven.

Sikker digital posttjeneste. Det foreslås en minimumsregulering av sikker digital posttjeneste, dette gjelder i forhold til sikkerhet, ansvar, innbyggernes rettigheter og liknende som i dag er gjenstand for avtaleregulering mellom de involverte partene

For å synliggjøre utviklingen av Posten har rådmannen hentet inn en oversikt over Postens historie (hentet fra hjemmesiden til Posten Norge AS)

Den 17. januar 1647 ble Postverket opprettet av Hannibal Sehested – dansk stattholder i Norge. Nederlenderen Henrik Morian fikk enerett til å drive Postverket mot en årlig godtgjørelse.

Milepæler i Postens historie

1647 Postverket opprettes.

1719 Staten overtar ansvaret for Postverket.

1758 De fleste «postbøndene» får lønn, og ordningen med poståpnerier blir formalisert.

1814 Norge har 25 postkontor, 6 postekspedisjoner og 97 poståpnerier.

1827 Postverket blir landets første dampskipsreder ved anskaffelse av «Constitutionen» og «Prinds Carl» for å bedre postgangen langs kysten og til utlandet.

1827 Pakkeposttjenesten blir formelt innført.

1854 Posten er med ved etableringen av den første jernbanen fra Christiania til Eidsvoll. Jernbaneloven fra 1848 la til grunn at posten skulle sendes med jernbanen og at poståpneriene skulle legges til stasjonene.

1855 Det første norske frimerket blir utgitt.

1855 Første telegraflinje mellom Christiania og Drammen. Der telegraflinjene sluttet, overtok Posten.

1872 Postkortet introduseres.

1871 Ny postlov innfører forenklet prissystem med innenlands porto, postbokser på postkontorene og postkasser på adressatenes dører.

1885 Landposttjenesten etableres.

1893 Hurtigruten etableres til Nord--Norge, og Posten er med om bord.

1903 Den første frankeringsmaskinen blir tatt i bruk. Den var en norsk oppfinnelse.

1920 Første offisielle flyrute åpnes, og Posten er med.

1943 Norge får postgiro.

1950 Norges Postsparebank opprettes.

1952 Ny postkasselov definerer at alle skal ha postkasse.

1968 Postnummer innføres for å kunne håndtere store postmengder.

1976 Oslo postterminal og Postgirobygget tas i bruk. Bygges om i 2003.

1984 Overgang fra innholdsbasert klassifisering av brevpost til prising etter fremsendingstid; A-, B- og C-post.

1995 Postbanken etableres som frittstående bankvirksomhet etter sammenslåing av Postbanken og Postgiro.

1995 Statens Datasentral (SDS) kjøpes av Posten, fusjoneres med Postens Datasentral og får navnet Posten SDS (nå Evry).

1996 Posten går fra å være forvaltningsbedrift til å bli statsaksjeselskap 1. desember med «begrenset ansvar»: Posten Norge BA.

2000 Postens planer for omlegging av postkontor til Post i Butikk blir godkjent av Stortinget.

2000 Posten kjøper OSC/Wajens og vil satse på -tyngre gods.

1998-2000 Posten kjøper budbilfirmaet TSI og blir størst i Norden på ekspress. Fra 2003 omprofilert til Box.

2001 Posten SDS omorganiseres og endrer navn til ErgoGroup.

2002 Stortinget omgjør Posten til rent aksjeselskap 1. juli: Posten Norge AS.

2002 Posten kjøper CityMail og tar opp konkurransen på det svenske postmarkedet.

2003 Postmuseet flyttes til Maihaugen på Lillehammer.

2006 Posten kjøper Frigoscandia, OptiMail AB og etablerer CityMail i Danmark.

2004 Posten kjøper Nor-Cargo.

2005 Posten inngår ny -avtale med DnBNOR/Postbanken om formidling av banktjenester fram til 2013.

2006 ErgoGroup kjøper norske Alliance ASA og svenske SYSteam.

2007 Posten kjøper den svenske transport- og logistikkgruppen Transflex.

2007 Grunnsteinen for Østlandsterminalen og Robsrud i Lørenskog legges ned av samferdselsminister Liv Signe Navarsete og konsernsjef Dag Mejdell.

2007 ErgoGroup kjøper Bekk Consulting.

2008 Lanserer ny merkevare, Bring, og moderniserer Posten-logoen.

2008 Starter omlegging av 124 postkontor til Post i Butikk etter klarsignal fra Stortinget.

2008 Bring Citymail ekspanderes geografisk i Sverige til 52% husstandsdekning.

2009 Mer brev og post overføres fra veitransport til jernbane. Brev og pakker fra Oslo – Bergen flyttet til jernbanen.

2009 Posten kutter ut reklamedistribusjon på fredag og lørdag for å tilpasse kapasiteten til volumfall.

2009 Systematisk HMS-satsing gir innsparinger på fremtidige pensjons- og forsikringsavtaler tilsvarende 100 millioner kroner årlig.

- 2009 Bring setter opp eget godstog mellom Oslo og Rotterdam – og oppnår store miljøgevinster av å flytte transportene fra vei til bane.
- 2009 Bring Citymail Danmark innstiller postdistribusjon i København.
- 2010 Nytt postkontorkonsept lanseres for å tilpasse postkontorene til nye kundebehov og mindre trafikk.
- 2010 29. januar åpner Postens Østlandsterminal – og Kong Harald står for den offisielle åpningen.
- 2011 Bring Frigo kjøper Coldspeds svenske fryselagervirksomhet av Schenker AB.
- 2011 Norges nye digitale postsystem, Digipost, blir åpnet 4. april.
- 2011 Posten Norge kjøper de svenske logistikkforetakene Ytrans og Intertranspedia.
- 2011 Posten Norge kjøper Toms Transport & Budservice, som skal bli en del av Bring Express.
- 2011 Samferdselsdepartementet forlenger Postens konsesjon med ett år til 31. desember 2012.
- 2012 Posten oppretter en egen divisjon for e-handel for å ta en ledende nordisk posisjon i dette sterkt voksende markedet.
- 2012 Posten legger om 149 postkontor til Post i Butikk etter at Stortinget gir klarsignal. Endringen fører til at det i løpet av 2013 og 2014 vil gjenstå 30 postkontor i Norge, mens antall Post i Butikk øker til cirka 1400.

Vi må akseptere endringer i samfunnet så også med organisering av posten. Store endringer har skjedd, jfr historikken ovenfor, vi har bl.a fått Post i butikk og det gjenstår i dag bare et postkontor i Nord-Trøndelag drevet av Posten selv – i Stjørdal. Det gamle Postverket eksisterer ikke lenger, etterfølgeren dagens Posten Norge har endret seg betydelig og opptrer i dag som en kommersiell aktør på flere nye områder innen logistikk og transport. Rammebetingelsene har endret seg dramatisk og denne høringssaken er en del av denne langsiktige utviklingen. Vi har fått flere aktører for pakke- blad- og reklamedistribusjon og det foreslås nå å åpne markedet for brevdistribusjon også for andre aktører.

Vi sender færre brev enn tidligere, denne utviklingen vil sikkert fortsette framover. Hvis flere aktører skal dele på kaka og tjene penger på levering av brev, vil Posten tape. Kostnadene ved å levere brev er langt høyere i distriktene enn i det sentrale østlandsområdet. Posten bruker overskudd fra det markedet som koster minst, til å subsidiere den mer kostnadskrevene delen for å sikre lik porto og like tjenester landet rundt. Hvis det åpnes for konkurranse antas det at det er i hovedstadsområdet og evt i de største byene at andre aktører finner dette interessant.

Posten vil gjennom endringen tape inntektsgrunnlag og ikke være i stand til å krysssubsidiere virksomheten som før. En rapport fra Oslo Economics fra 2010 konkluderte med at postdirektivet trolig vil svekke Postens inntektsgrunnlag og **øke behovet for statsstøtte ytterligere.**

Liberaliseringen av postomdelingen forfordeler sentrale virksomheter for utsending av post. Svekkede rammevilkår for næringslivet i distriktene fører til at bedrifter flytter til, kan konkurrere bort næringsliv i distriktene som vil få mer kostbar distribusjon av utgående post. Erfaringene fra andre land viser at full konkurranse på posttjenester fører til at de aller største bedriftene får redusert portoutgiftene, mens små og mellomstore bedrifter og befolkningen i det meste av landet får dårlige og dyrere posttjenester. Svekkede rammevilkår for næringslivet i distriktene fører til at bedrifter flytter til sentrale strøk eller blir lagt ned og bosettingsgrunnlaget i distriktene blir redusert. Svekket infrastruktur fører også til at grunnlaget for annen tjenesteyting blir undergravd.

Med postomdeling 5 dager pr. uke vil en ramme en ikke ubetydelig del av avisdistribusjonen, spesielt for distriktsavisene, aviser som allerede sliter økonomisk. Også riksdekkende aviser som Nationen, Vårt Land og Klassekampen samt regionale aviser rammes av dette. Når folk ikke får lese aviser på lørdager, vil mange fort ende med å si opp abonnementet. Dette

kombinert med endringer i pressestøtte og økt avisporto som rammer avisene, innbyggerne og meningsmangfoldet i Norge hardt.

Det pekes i høringsnotatet også på andre områder som rammes ved 5 dagers postomdeling, sending av viktige medisiner, medisinske prøver, forhåndsstemmer ved valgene mv. Videre vil det være en sikkerhetsmessig utfordring ved at flere omdelingsfirma må få adgang til avlåste og lukkede postboksanlegg.

Samlet sett mener rådmannen at forslagene som er fremmet til endringer i lov og forskrift er til betydelig ugunst for innbyggerne, distriktene og næringslivet og tilrår at Stjørdal kommune går mot forslagene til endringer.